

's-Hertogenbosch

Omgevingsvisie:
resultaten
participatie
Gebiedsvisie
De Groote Wielen

Onderzoek & Statistiek
Oktober 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Aanpak	3
1.3	Leeswijzer	4
2.	De Grootte Wielen	5
2.1	Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling	5
2.2	Kenmerken woningvoorraad	6
2.3	Wat vinden bewoners van hun wijk?	7
2.3.1	Algemene indruk van de Grootte Wielen	7
2.3.2	Wat maakt de Grootte Wielen aantrekkelijk om in te wonen?	8
2.3.3	Wat zijn favoriete plekken in de wijk?	8
2.4	Verkeer en vervoer	9
2.4.1	Algemene indruk parkeren en verkeer	9
2.4.2	Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?	11
2.5	Gezond leven	11
2.5.1	Algemene indruk gezond leven	11
2.5.2	Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?	11
2.6	Gewenste veranderingen in de Grootte Wielen	12
2.7	Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van de Grootte Wielen	13

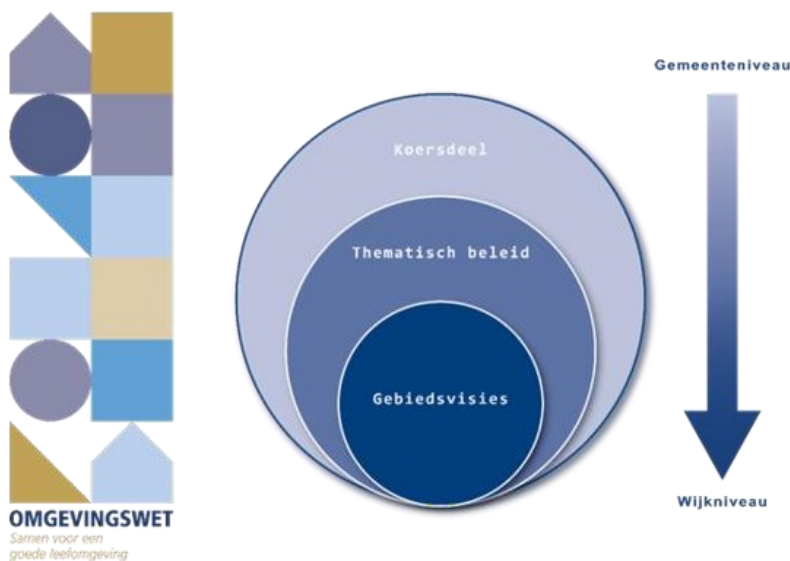
1. Inleiding

Naar verwachting gaat op 1 juli 2022 de nieuwe Omgevingswet in. Deze is bedoeld om bestaande wetten en regels over de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. Elke gemeente moet een eigen omgevingsvisie maken die betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Tot de fysieke leefomgeving behoren in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch werkt momenteel aan het opstellen van een omgevingsvisie. Dit is een strategische en integrale lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving (tot 2030). Belangrijke thema's daarbij zijn wonen en leven, verkeer en mobiliteit, veiligheid en gezondheid, economie, energie en klimaatadaptatie.

De omgevingsvisie bestaat onder andere uit een visie per wijk, de gebiedsvisies. Gebiedsvisies vormen de globale kaders voor de toekomstige ontwikkeling van een wijk. Maar wat maakt nu een wijk aantrekkelijk? Welke factoren bepalen of bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving?

1.2 Aanpak

Voor de op te stellen gebiedsvisies is het van belang om inzicht te krijgen in hoe inwoners hun wijk beleven en wat zij belangrijk vinden in hun wijk en dit af te zetten tegen de feitelijke situatie in een wijk. In de gebiedsvisies staan de thema's wonen en leven, mobiliteit, energie en klimaat en economie centraal. In dit onderzoek ligt de focus op wonen en leven.

Er zijn binnen de gemeente diverse bronnen beschikbaar die iets zeggen over de sociale en fysieke woonomgeving in de Bossche wijken en buurten. Bronnen die bij de afdeling Onderzoek & Statistiek beschikbaar zijn en voor dit onderzoek zijn gebruikt, zijn onder andere de woningmarktmonitor, de Enquête leefbaarheid & veiligheid (2019) en de Omnibus wijken (2019).

Voor dit onderzoek is daarnaast door de sector Stadsontwikkeling informatie opgehaald uit de wijken en een aantal buurten via een online marketingcampagne, waarmee is doorverwezen naar een digitale vragenlijst. In totaal zijn op deze wijze 11.075 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 9.920 bruikbaar waren voor de analyses op wijkniveau. De digitale vragenlijst bestond uit enkele gesloten vragen. Er zijn ook meerdere open vragen gesteld, zodat er voldoende ruimte was voor inwoners om hun mening en ideeën over hun woon- en leefomgeving te delen.

1.3 Leeswijzer

De online marketingcampagne heeft gericht input opgehaald uit de volgende wijken en buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch: Binnenstad, de Groote Wielen, Empel, Engelen, Graafsepoort, Maaspoort, de Muntel, de Vliert, Orthenpoort, Noord, Nuland, Rosmalen noord, Rosmalen zuid, Vinkel, West en Zuidoost.

Deze rapportage richt zich op de Groote Wielen.

Als eerste wordt in paragraaf 2.1 en 2.2 een beeld geschetst van de feitelijke situatie. Wat zijn kenmerken van de inwoners en de woningvoorraad? Vervolgens staat in de rest van de rapportage de mening van de inwoners centraal. Wat vinden bewoners van hun wijk als het gaat om hun woning, woonomgeving en het aanbod van voorzieningen? Wat maakt de wijk aantrekkelijk om in te wonen? Wat zijn favoriete plekken in de wijk (paragraaf 2.3)?

Paragraaf 2.4 richt zich op het thema verkeer en vervoer in de wijk. Wat vindt men van het parkeren en de verkeersveiligheid? Hoe tevreden is men over de bereikbaarheid van de eigen buurt met verschillende vervoersmiddelen en kan men gemakkelijk in de Binnenstad komen? Over welke vervoersmiddelen beschikt men nu en denkt men over vijf jaar te beschikken? Hoe vinden verplaatsingen binnen de wijk plaats?

In paragraaf 2.5 staat het thema gezond leven centraal. Wat vindt men van de eigen gezondheid en wat kan de gemeente doen om de gezondheid van de inwoners in de wijk nog verder te verbeteren? Tot slot wordt ingegaan op de gewenste veranderingen in de wijk en onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor de toekomst.

De data voor de figuren in deze rapportage komt uit verschillende bronnen. Bij elk figuur is de bron vermeld.

2. De Groote Wielen

661 mensen hebben via de online marketingcampagne een vragenlijst over de Groote Wielen ingevuld. De belangrijkste binding van de respondenten met de Groote Wielen is:

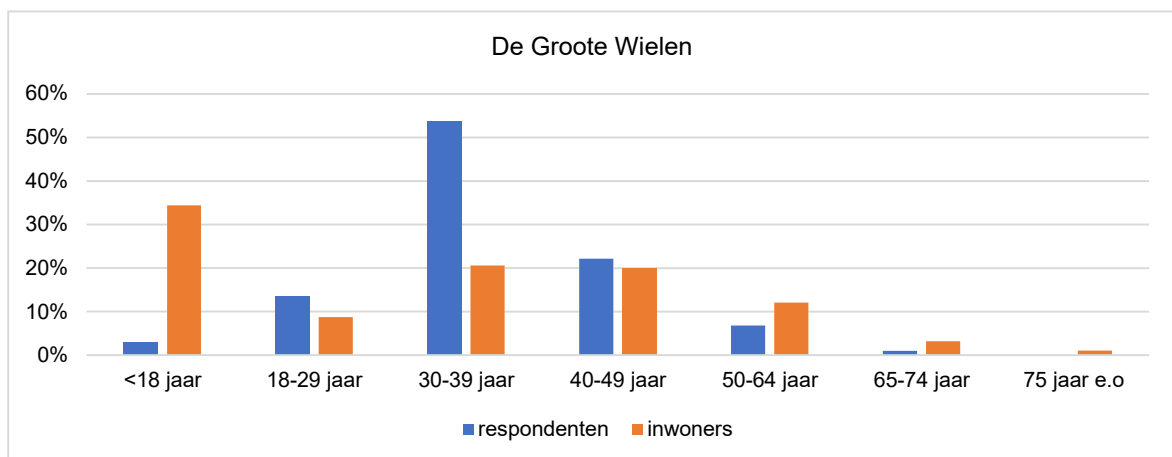
- voor 634 respondenten dat zij wonen in de wijk
- voor 13 respondenten dat zij sporten, wandelen of fietsen in de wijk
- voor 2 respondenten dat zij werken in de wijk
- voor de overige respondenten geldt een andere of combinatie van bovenstaande redenen

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over de mening van de respondenten die in de wijk wonen.

2.1 Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling

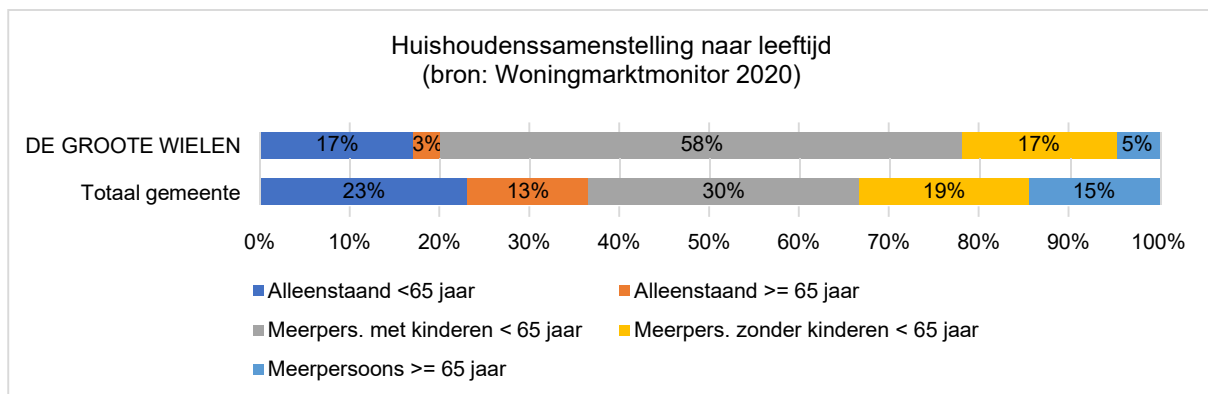
- Er zijn 634 inwoners die in de Groote Wielen wonen die een vragenlijst via de online marketingcampagne hebben ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 12 en 74 jaar. Gemiddeld zijn de respondenten 37 jaar oud. Figuur 2.1 geeft de leeftijdsverdeling van de respondenten in de Groote Wielen ten opzichte van de samenstelling van de totale bevolking in deze wijk in 2020.

Figuur 2.1: Leeftijdsopbouw inwoners en respondenten in de Groote Wielen (2020)

- In de Groote Wielen wonen relatief gezien veel gezinnen met kinderen (58%) vergeleken met de gemeente als geheel (30%). Het aandeel eenpersoonshuishoudens (20%) is in de Groote Wielen lager dan gemiddeld in de gemeente (36%) (Figuur 2.2).

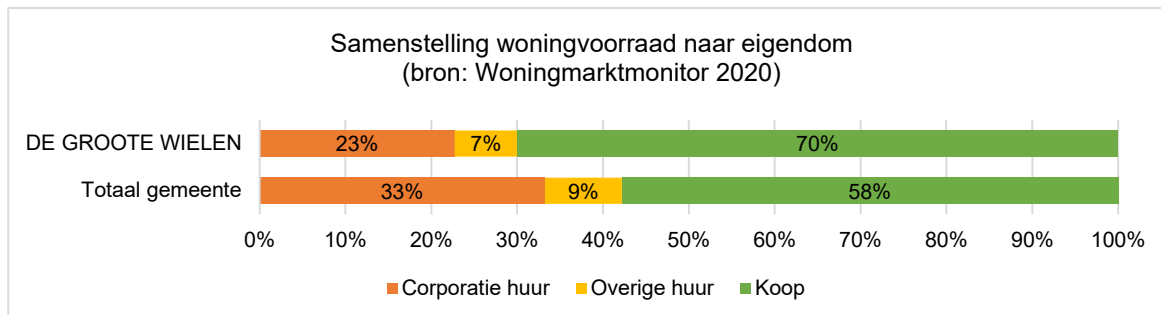
Figuur 2.2: Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner (2020)

2.2 Kenmerken woningvoorraad

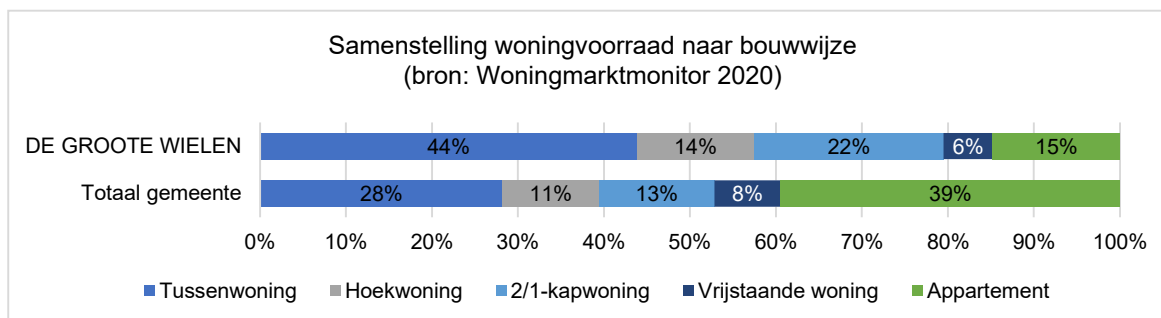
- Begin 2020 telt de Groote Wielen zo'n 3.360 woningen. In de Groote Wielen staan meer koopwoningen (70%) dan in de gemeente als geheel (58%) (Figuur 2.3).

Figuur 2.3: Samenstelling woningvoorraad naar eigendom (2020)

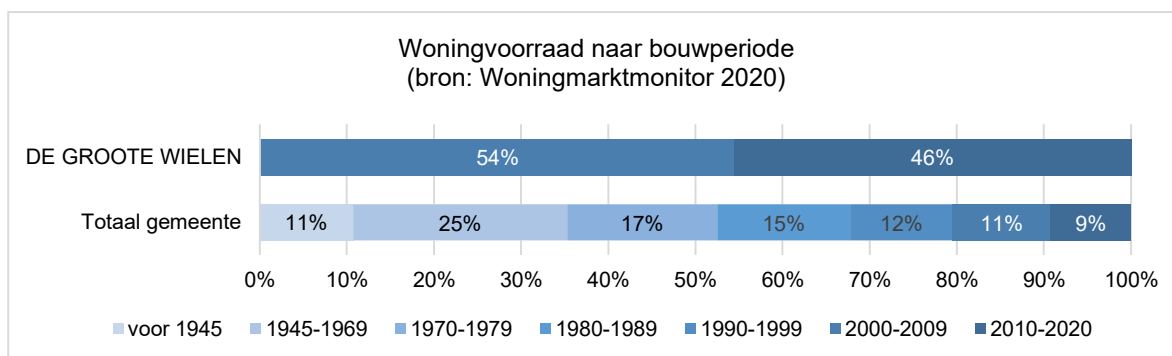
- In de Groote Wielen staan vooral meer tussenwoningen (44%) en 2-onder-1-kapwoningen (22%) dan gemiddeld in de gemeente (respectievelijk 28% en 13%) (Figuur 2.4).

Figuur 2.4: Samenstelling woningvoorraad naar bouwwijze (2020)

- In de Groote Wielen zijn alle woningen na 2000 gebouwd. In de gemeente als geheel is dat een vijfde van de woningen (Figuur 2.5).

Figuur 2.5: Samenstelling woningvoorraad naar bouwperiode (2020)

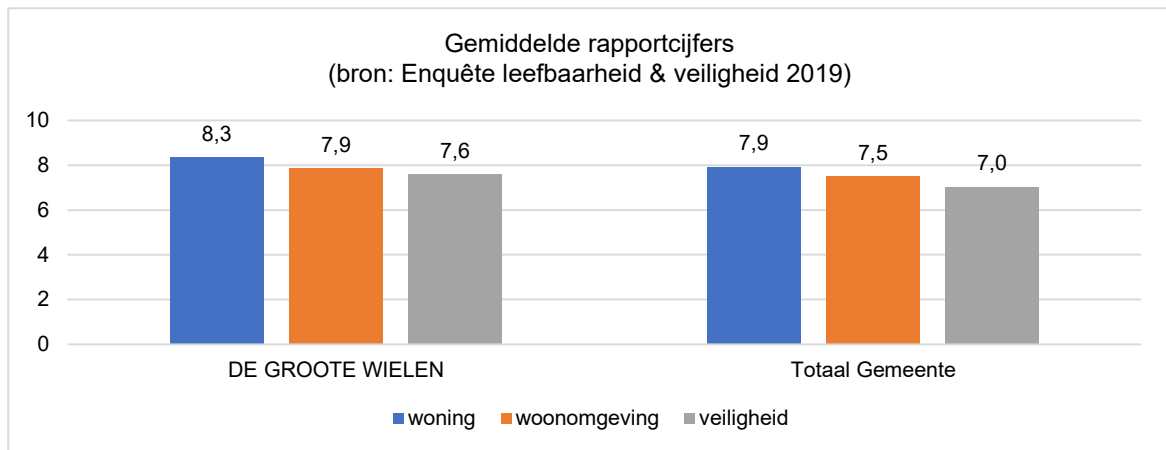

2.3 Wat vinden bewoners van hun wijk?

2.3.1 Algemene indruk van de Grote Wielen

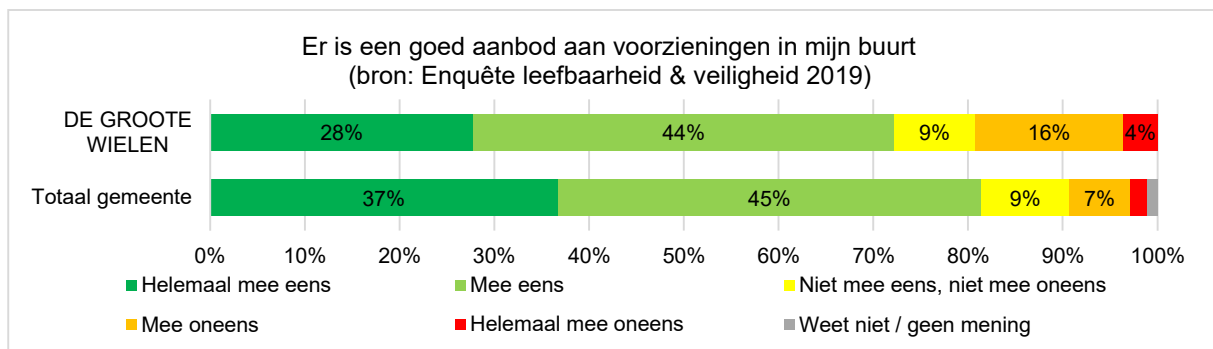
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van de Grote Wielen gemiddeld een 8,3 als rapportcijfer voor hun woning geven en een 7,9 voor hun woonomgeving. Beide rapportcijfers zijn hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (Figuur 2.6).
- De veiligheid in hun buurt waarden inwoners van de Grote Wielen met een 7,6 gemiddeld als rapportcijfer, tegenover een 7,0 als gemeentelijk gemiddelde.

Figuur 2.6: Gemiddelde rapportcijfers voor woning, woonomgeving en veiligheid (2019)

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat ruim 70% van de inwoners van de Grote Wielen vindt dat er een goed aanbod van voorzieningen in hun buurt is. Bijna een vijfde is het daar (helemaal) niet mee eens (Figuur 2.7).
- Driekwart van de inwoners van de Grote Wielen is (zeer) tevreden over de groenvoorzieningen in hun buurt. 13% is daar (zeer) ontevreden over.

Figuur 2.7: Tevredenheid over voorzieningenaanbod in de buurt (2019)

2.3.2 Wat maakt de Groote Wielen aantrekkelijk om in te wonen?

- Respondenten die in de Groote Wielen wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, geven een 8,0 als gemiddeld rapportcijfer voor het wonen in hun wijk. Het rapportcijfer is vrijwel gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (7,9).
- Respondenten die in de Groote Wielen wonen, ervaren diverse aspecten als aantrekkelijk aan hun wijk. Zoals dat het een verzorgde/nette wijk is (55%) en dat de auto nabij de woning geparkeerd kan worden (54%). Ook het groen (53%) en de veiligheid (52%) in de wijk wordt door iets meer dan de helft van de respondenten prettig gevonden (Figuur 2.8).

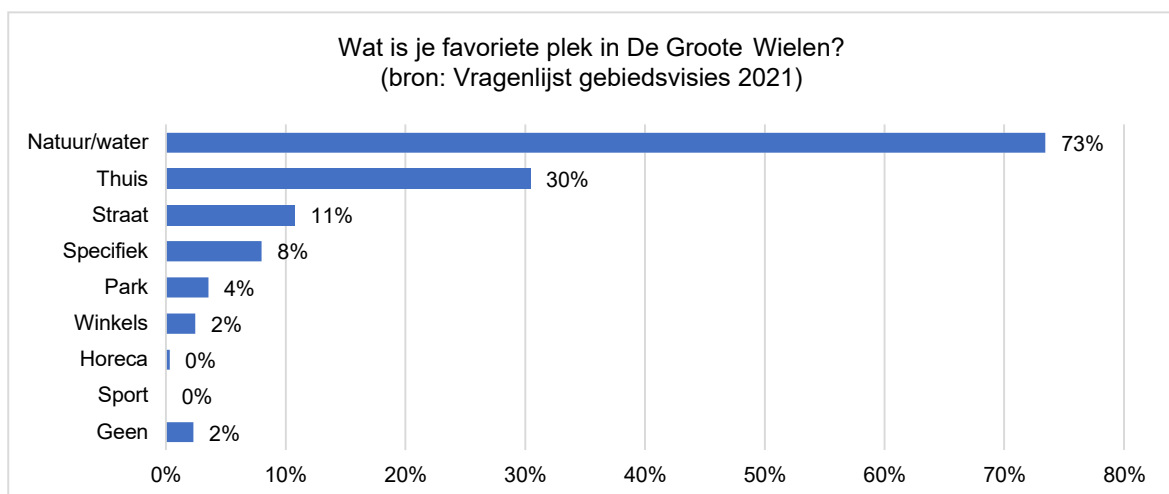
Figuur 2.8: Wat vind je aantrekkelijk aan de Groote Wielen? (in % van respondenten)

2.3.3 Wat zijn favoriete plekken in de wijk?

- Bijna 75% van de respondenten die in de Groote Wielen wonen, geeft aan dat hun favoriete plek in de wijk natuur of water is (Figuur 2.9). Respondenten duiden dit door het moeras en de Groote Wielenplas expliciet te noemen. Drie op de tien respondenten geeft aan dat hun eigen woning, straat of buurt hun favoriete plek is.

Figuur 2.9: Favoriete plek in de Groote Wielen (in % van respondenten)

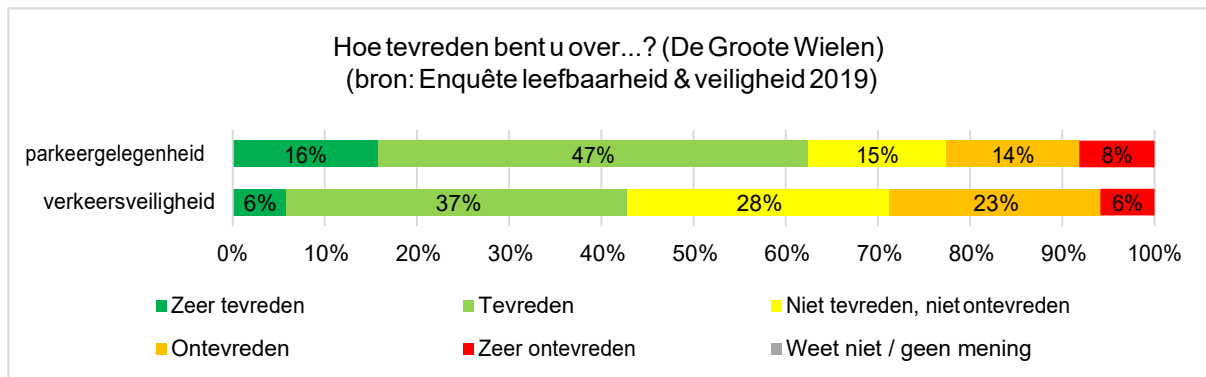

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Algemene indruk parkeren en verkeer

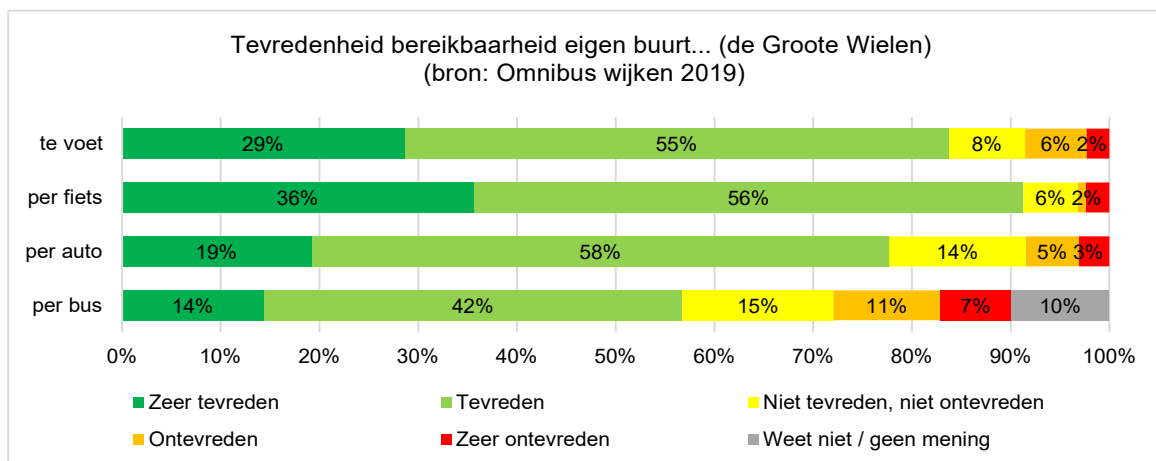
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat iets meer dan 60% van de inwoners (zeer) tevreden is over de parkeergelegenheid in hun buurt. Bijna een kwart is er (zeer) ontevreden over.
- Ruim 40% van de inwoners van de Grootte Wielen is (zeer) tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt en bijna 30% is hier (zeer) ontevreden over (Figuur 2.10).

Figuur 2.10: Tevredenheid inwoners de Grootte Wielen met parkeergelegenheid en verkeersveiligheid (2019)

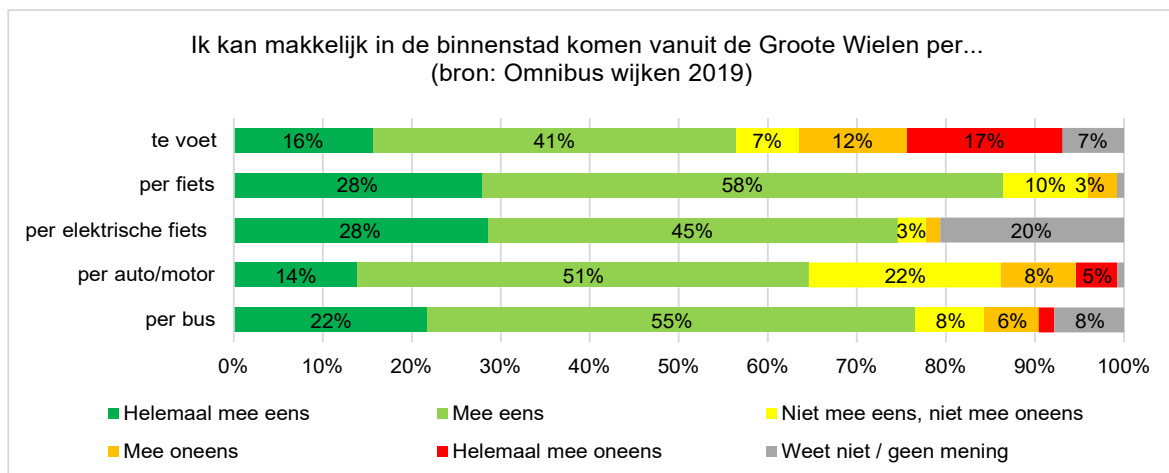
- De Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, laat zien dat het merendeel van de inwoners tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt per fiets, te voet en per auto. Het minst tevreden zijn inwoners over de bereikbaarheid per bus (Figuur 2.11).

Figuur 2.11: Tevredenheid inwoners de Grootte Wielen met bereikbaarheid eigen buurt (2019)

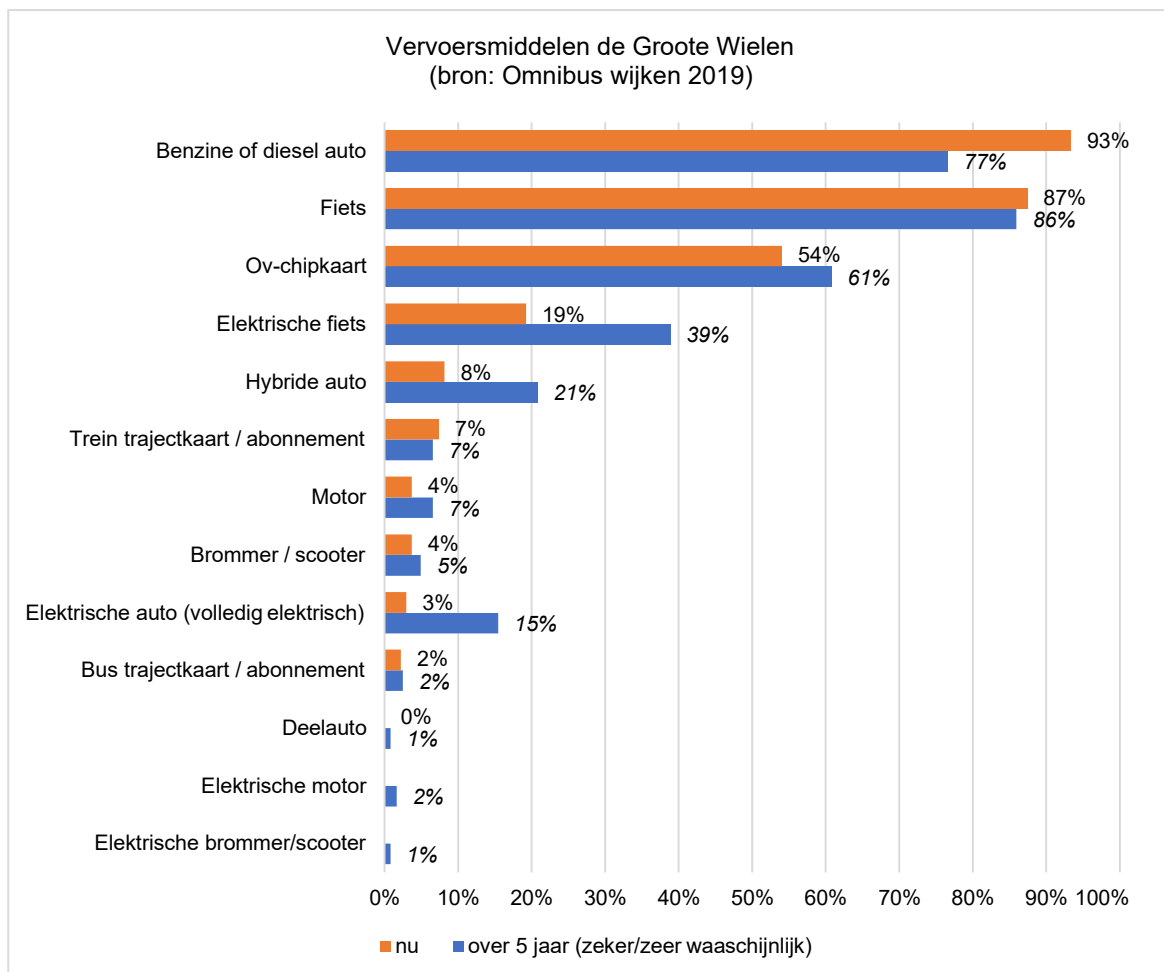
- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van de Grootte Wielen het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van de binnenstad per fiets vanuit hun eigen wijk. Het minst tevreden zijn zij over de bereikbaarheid van de binnenstad te voet (Figuur 2.12).

Figuur 2.12: Ervaren bereikbaarheid binnenstad vanuit de Grootte Wielen (2019)

- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat 93% van de inwoners van de Grootte Wielen beschikt over een benzine of diesel auto en 87% over een fiets (Figuur 2.13).
- Over vijf jaar denken minder inwoners te beschikken over een benzine of diesel auto (77%) en denken meer inwoners te beschikken over een elektrische auto (15%) of hybride auto (21%). Ook het aandeel inwoners dat over vijf jaar denkt te beschikken over een elektrische fiets neemt toe (19% in 2019 en 39% over vijf jaar).

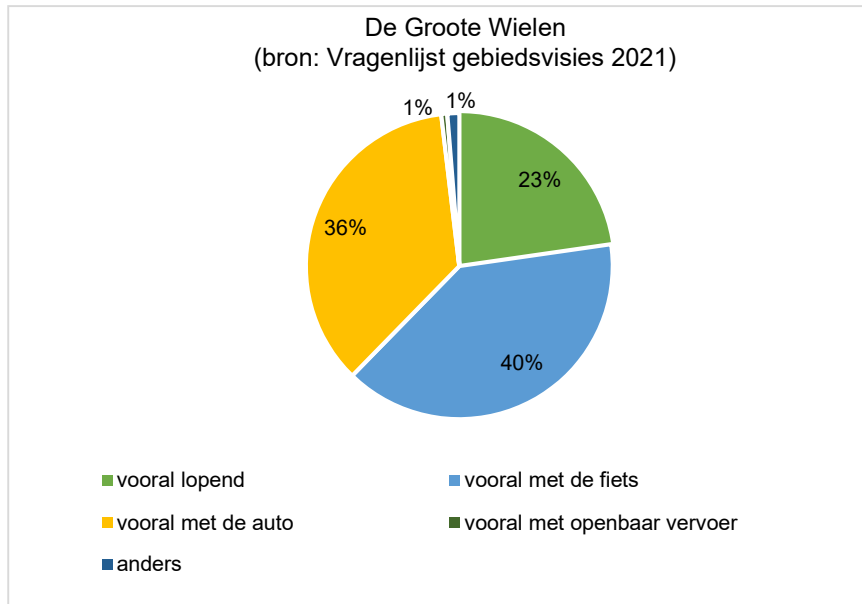
Figuur 2.13: Vervoersmiddelen waarover inwoners de Grootte Wielen beschikken (2019)

2.4.2 Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?

- Respondenten die in de Grootte Wielen wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, verplaatsen zich binnen hun wijk vooral met de fiets (40%) of met de auto (36%) (Figuur 2.14).

Figuur 2.14: Hoe verplaats je je binnen de wijk? (in % van respondenten)

2.5 Gezond leven

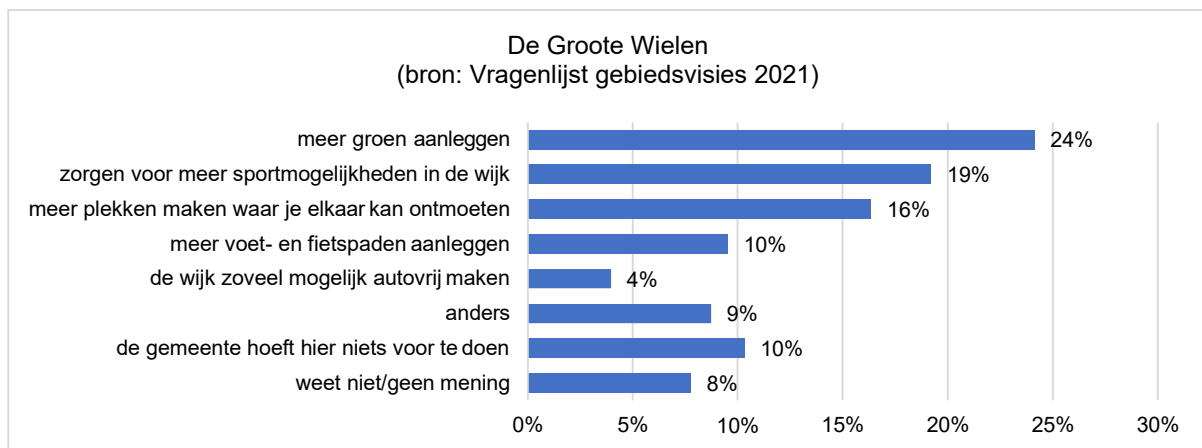
2.5.1 Algemene indruk gezond leven

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van de Grootte Wielen een gemiddeld rapportcijfer van 7,7 geven aan zichzelf voor gezond leven, tegenover een 7,5 in de gemeente als geheel.
- 71% van de inwoners van de Grootte Wielen ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed. In de gemeente als geheel is dat 63%.

2.5.2 Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?

- In de enquête die voor de gebiedsvisies is gehouden, geeft bijna een kwart van de respondenten die in de Grootte Wielen wonen aan dat de gemeente meer groen zou kunnen aanleggen (24%) om de gezondheid van bewoners in de wijk (verder) te verbeteren. Een vijfde noemt meer sportmogelijkheden in de wijk (19%). Gevolgd door meer ontmoetingsplekken (16%) (Figuur 2.15).

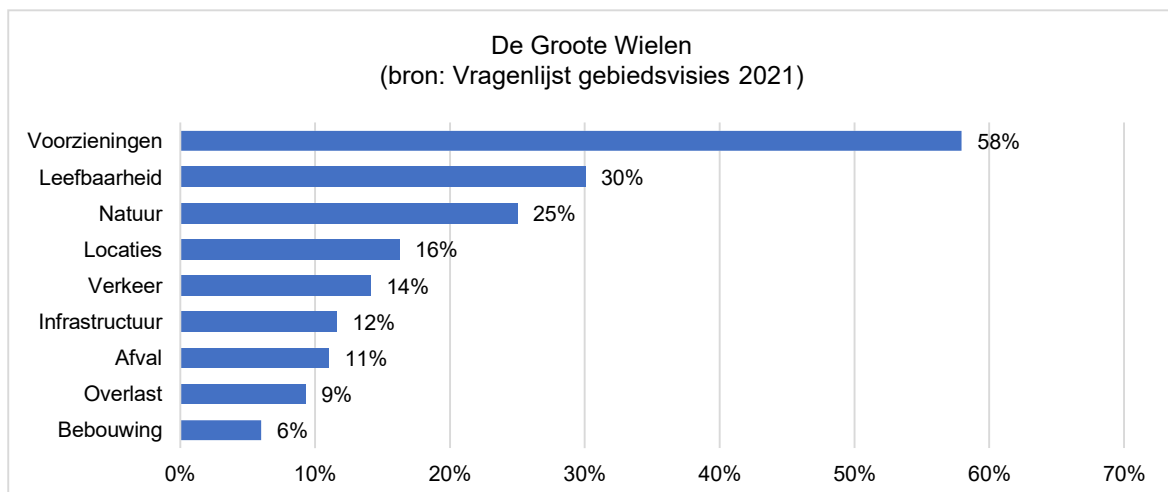
Figuur 2.15: Wat kan de gemeente doen om de gezondheid van bewoners in je wijk (nog verder) te verbeteren?

2.6 Gewenste veranderingen in de Groote Wielen

- De antwoorden op de open vraag naar gewenste verbeteringen en/of veranderingen in de wijk zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, natuur, voorzieningen, verkeer, locaties, afval, overlast, infrastructuur en bebouwing.
- Bijna 60% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor de Groote Wielen en iets zouden willen veranderen of verbeteren in de wijk, noemt voorzieningen (Figuur 2.16). Men noemt vooral winkels, op enige afstand volgen horeca en openbaar vervoer en het strandje.
- Bij leefbaarheid, door 30% van de respondenten genoemd, gaat het vooral om veiligheid in de wijk, maar daarnaast ook om aandacht voor elkaar en onderhoud van de omgeving.
- Natuur (25%) worden parken en groenvoorzieningen in het algemeen en bomen genoemd.
- Verkeer wordt door 14% van de respondenten genoemd en heeft in de Groote Wielen vooral te maken met verkeersoverlast, te hard rijden en parkeergelegenheid. Wat betreft het thema infrastructuur (12%) gaat het met name om fietspaden, voetpaden en bestrating.
- Bij het thema afval (11%) noemen respondenten vooral zwerfvuil, meer prullenbakken en ondergrondse containers. Bij overlast (9%) geven respondenten aan geen windmolens te willen en geluidsoverlast van burens te hebben. Bij bebouwing (6%) noemen respondenten meer huurwoningen en minder flexwoningen.

Figuur 2.16: Als je iets in je wijk zou mogen verbeteren/veranderen wat zou dat dan zijn?

2.7 Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van de Groote Wielen

- De antwoorden op de open vraag wat het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk is, zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, criminaliteit, infrastructuur, voorzieningen, groen, verkeer, woningen, milieu, groepen en locaties.
- 36% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor de Groote Wielen, noemt voorzieningen als het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk (Figuur 2.17). Het gaat daarbij om winkels, openbaar vervoer, voorzieningen in het algemeen en horeca.
- Voor ongeveer 30% van de respondenten is leefbaarheid het belangrijkste onderwerp voor de toekomst. Vooral aandacht voor elkaar is in dit kader genoemd. Daarbij kan gedacht worden aan verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten, saamhorigheid en gezelligheid in de wijk. Bij leefbaarheid worden ook het schoon en aantrekkelijk houden van de wijk, rust en ruimte en woongenot en aandacht voor gezondheid en beweging.
- Criminaliteit/veiligheid is voor 21% belangrijk voor de toekomst van de wijk. En een bijna even groot deel van de respondenten vindt groen/parken een belangrijk onderwerp of milieu/windmolens. Bij infrastructuur (17%) gaat het hoofdzakelijk om de bereikbaarheid van de wijk. Bij het thema woningen (15%) gaat het om aandacht voor meer woningen.
- Bij het thema groepen (7%) gaat het bij de respondenten in de Groote Wielen met name om jongeren in de wijk en activiteiten voor kinderen en bij verkeer (4%) betreft het met name de verkeersveiligheid in de wijk.

Figuur 2.17: Wat is, volgens jou, het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van je wijk?

